EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 5.10.2021
COM(2021) 606 final

2021/0314 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2015/2429, mille kohaselt lubatakse Lätil kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a

SELETUSKIRI

Vastavalt 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) (edaspidi „käibemaksudirektiiv“[1]) artikli 395 lõikele 1 võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt lubada liikmesriigil kohaldada erimeetmeid, millega tehakse erand kõnealuse direktiivi sätetest selleks, et lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust või ära hoida teatavat maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist.

Kirjas, mille komisjon registreeris 21. aprillil 2021, taotles Läti luba jätkata sellise meetme kohaldamist, millega tehakse erand üldpõhimõtetest, mis reguleerivad sisendkäibemaksu mahaarvamise õigust kuludelt seoses teatavate sõiduautodega, mida ei kasutata üksnes ettevõtluse eesmärgil. Koos meetme pikendamise taotlusega esitas Läti aruande, mis hõlmab käibemaksu mahaarvamise õiguse piirangu protsendimäära läbivaatamist.

Vastavalt käibemaksudirektiivi artikli 395 lõikele 2 teavitas komisjon 10. juuni 2021. aasta kirjaga teisi liikmesriike Läti taotlusest. Komisjon teatas 14. juuni 2021. aasta kirjas Lätile, et tal on taotluse hindamiseks kogu vajalik teave.

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käibemaksudirektiivi artiklites 168 ja 168a on sätestatud, et maksukohustuslasel on õigus arvata maha tasutud käibemaks selliste ostude puhul, mida tehakse maksustatavate tehingute tarbeks. Kõnealuse direktiivi artikli 26 lõike 1 punktis a on sätestatud nõue arvestada käibemaksu, kui ettevõtte vara hulka kuuluvat kaupa kasutatakse maksukohustuslase või tema töötajate isiklikuks tarbeks või üldiselt muul kui ettevõtluse eesmärgil, kui nendelt kaupadelt oli käibemaks täielikult või osaliselt mahaarvatav. Kõnealuse süsteemi kohaselt on lubatud isikliku kasutuse eest algselt mahaarvatud käibemaks tagastada.

Sõiduautode puhul on kõnealust süsteemi keeruline kohaldada peamiselt seetõttu, et raske on eristada sõiduki kasutamist isiklikuks või ettevõtluse tarbeks. Aruannete koostamine ja kontrollimine on lisakoormus nii ettevõtjatele kui ka maksuhalduritele.

Vastavalt käibemaksudirektiivi artiklile 395 võivad liikmesriigid kohaldada meetmeid, millega tehakse erand käibemaksudirektiivi sätetest, et lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust või hoida ära teatavat maksudest kõrvalehoidumist või maksustamise vältimist, kui nõukogu on neile andnud loa.

Lätil on praegu nõukogu rakendusotsuse (EL) 2015/2429[2] alusel lubatud piirata teatavate sõiduautode ostmisel, liisimisel, ühendusesisesel omandamisel ja importimisel tasutud käibemaksu ning selliste autode hooldus-, remondi- ja kütusekulude mahaarvamisõigust 50 %ga, kui kõnealuseid sõiduautosid ei kasutata üksnes ettevõtluse eesmärgil. Samuti on maksukohustuslased erimeetme kohaselt vabastatud kohustusest käsitada sõiduautode muul kui ettevõtluse eesmärgil kasutamist teenuste osutamisena. Erimeedet kohaldatakse selliste sõiduautode suhtes, mille suurim lubatud mass ei ületa 3 500 kilogrammi ning milles ei ole lisaks juhi istekohale rohkem kui kaheksa istekohta. Teatavate eritegevuste jaoks kasutatavad sõiduautod jäetakse mahaarvamise õiguse piirangu reguleerimisalast välja ja seetõttu käsitletakse neid tavaeeskirjade alusel: edasimüümiseks, rentimiseks või liisimiseks ostetavad sõidukid; reisijate- (nt taksod) või kaubaveoks kasutatavad sõidukid; õppesõiduks kasutatavad

[1] ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

[2] Nõukogu 10. detsembri 2015. aasta rakendusotsus (EL) 2015/2429, mille kohaselt lubatakse Lätil kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a (ELT L 334, 22.12.2015, lk 15–17).

sõidukid; valve- või hädaabiteenusteks kasutatavad sõidukid; autode müügiesitluseks kasutatavad sõidukid. Nõukogu rakendusotsuse (EL) 2015/2429 kehtivusaega pikendati nõukogu rakendusotsusega (EL) 2018/1921[3] kuni 31. detsembrini 2021.

Käesolev Läti taotlus pikendada veel erimeetme kehtivust, põhineb samadel alustel, mis on esitatud eelmistes taotlustes. Taotlusele on lisatud aruanne, mis sisaldab käibemaksu mahaarvamise õiguse piirangu protsendimäära läbivaatamist, nagu on nõutud otsuse (EL) 2015/2429 artikli 6 lõikes 2. Läti leiab, et erimeetme kohaldamise tingimused on jätkuvalt täidetud ja kohaldatud 50 % piirang on endiselt asjakohane.

Läti kinnitab, et erimeede võimaldab kergendada maksumaksjate ja maksuameti halduskoormust ning piirab käibemaksust kõrvalehoidumist ettevõtluse tarbeks tehtud sõitude kohta peetud ebaõige arvepidamise ja valesti täidetud käibedeklaratsioonide abil. Läti esitatud andmete kohaselt moodustasid 2019. aastal mikroettevõtjad ja VKEd peaaegu 99,7 % majanduslikult aktiivsetest ettevõtjatest, mis raskendab maksuhaldurite jaoks sõiduautode ettevõtluseks ja isiklikuks tarbeks kasutamise kontrollimist. 1. jaanuari 2021 seisuga oli Lätis registreeritud ühe või kahe sõiduautoga kauplejate koguarv 21 739 ehk 82 % kõigist registreeritud kauplejatest, kes sõiduautod registreerisid. Kuna mikroettevõtjad ja VKEd moodustavad 99,7 % kõigist ettevõtjatest, on Läti seisukohal, et enamikku sõiduautodest kasutatakse isiklikuks tarbeks. Esitatud andmete kohaselt kasutati 2020. aastal kõigist registreeritud kauplejatele kuuluvatest sõiduautodest 87,6 % mitte ainult ettevõtluse eesmärgil, vaid ka isiklikuks tarbeks.

Võttes arvesse erimeetme kohaldamisest tulenevat positiivset mõju maksukohustuslaste ja maksuhaldurite halduskoormusele, tehakse ettepanek lubada erandit kohaldada veel ühe piiritletud ajavahemiku jooksul kuni 31. detsembrini 2024. Pikendamistaotlusele tuleb lisada kohaldatud protsendimäära läbivaatamise aruanne, mis tuleb koos taotlusega saata komisjonile 31. märtsiks 2024.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Sarnased mahaarvamisõigusega seotud erandid on tehtud ka teistele liikmesriikidele (Eesti[4], Ungari[5], Horvaatia[6], Poola[7], Itaalia[8] ja Rumeenia[9]).

---

3 Nõukogu 4. detsembri 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1921, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2015/2429, mille kohaselt lubatakse Lätil kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a (ELT L 311, 7.12.2018, lk 36–37).

4 Nõukogu 10. oktoobri 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/1854, millega muudetakse rakendusotsust 2014/797/EL, millega lubatakse Eesti Vabariigil kehtestada meede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a (ELT L 265, 14.10.2017, lk 17–18).

5 Nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1493, millega antakse Ungarile luba võtta erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a (ELT L 252, 8.10.2018, lk 44–46).

6 Nõukogu 11. detsembri 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1994, millega antakse Horvaatiale luba võtta erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 (OJ L 320, 17.12.2018, lk 35–37).

7 Nõukogu 24. septembri 2019. aasta rakendusotsus (EL) 2019/1594, millega muudetakse rakendusotsust 2013/805/EL, millega lubatakse Poola Vabariigil kohaldada meetmeid, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 (ELT L 248, 27.9.2019, lk 71–72).

8 Nõukogu 5. detsembri 2019. aasta rakendusotsus (EL) 2019/2138, millega muudetakse otsust 2007/441/EÜ, millega lubatakse Itaalia Vabariigil kohaldada meetmeid, millega tehakse erand ühist

Käibemaksudirektiivi artikliga 176 on ette nähtud, et nõukogu määrab kindlaks kulud, millelt käibemaksu maha ei arvata. Kuni kõnealuste kulude kindlaksmääramiseni lubatakse liikmesriikidel säilitada 1. jaanuaril 1979 kehtinud erandid. Seepärast kehtivad mitmed senist olukorda säilitavad sätted, millega piiratakse õigust arvata maha sõiduautodega seotud käibemaksu.

Hoolimata varasematest algatustest kehtestada normid selle kohta, milliste kulukategooriate korral võib mahaarvamisõigust piirata[10], on selline erand sobiv seni, kuni kõnealuseid norme ELi tasandil ühtlustatakse.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Käibemaksudirektiivi artikkel 395.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Pidades silmas ettepaneku aluseks olevat käibemaksudirektiivi sätet, ei kohaldata subsidiaarsuse põhimõtet.

• Proportsionaalsus

Otsus käsitleb liikmesriigile tema enda taotlusel antud luba ja sellega ei määrata kohustusi.

Erandi piiratud ulatust arvestades on erimeede proportsionaalne taotletava eesmärgiga lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust või hoida ära teatavat maksudest kõrvalehoidumist või maksustamise vältimist. Võttes eriti arvesse võimalust, et ettevõtjad võivad oma kohustusi aladeklareerida, ning koormust, mida läbisõiduandmete kontrollimine maksuhaldurite jaoks põhjustab, oleks 50 % piiranguga võimalik lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust ja vältida maksudest kõrvalehoidumist, mida võidakse muu hulgas teha ebaõige arvepidamise ja valesti täidetud käibedeklaratsioonide abil.

• Vahendi valik

Kavandatav vahend: nõukogu rakendusotsus.

Käibemaksudirektiivi artikli 395 kohaselt on erandi tegemine ühistest käibemaksusätetest võimalik vaid komisjoni ettepaneku põhjal nõukogus ühehäälselt antud loa alusel. Nõukogu rakendusotsus on kõige sobivam õigusakt, kuna selle saab adresseerida ühele liikmesriigile.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Konsulteerimine sidusrühmadega

Käesolev ettepanek põhineb Läti esitatud taotlusel ja käsitleb ainult kõnealust liikmesriiki.

---

käibemaksusüsteemi käsitleva direktiivi 2006/112/EÜ artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 (ELT L 324, 13.12.2019, lk 7–8).

9 Nõukogu 4. septembri 2020. aasta rakendusotsus (EL) 2020/1262, millega muudetakse rakendusotsust 2012/232/EL, millega lubatakse Rumeenial kohaldada meetmeid, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 (ELT L 296, 10.9.2020, lk 6).

10 KOM(2004) 728 lõplik – Ettepanek: Nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 77/388/EMÜ käibemaksukohustuse lihtsustamiseks (ELT C 24, 29.1.2005, lk 10), tühistatud 21. mail 2014 (ELT C 153, 21. 05. 2014, lk 3).

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

- **Mõjuhinnang**

Ettepaneku eesmärk on lihtsustada maksukogumise menetlust, kaotades nõude, mille kohaselt tuleb maksukohustuslastel pidada konkreetsete sõiduautode isiklikuks tarbeks kasutamise kohta arvestust, ning samal ajal hoida ära käibemaksust kõrvalehoidumist ebaõige arvepidamisega abil. Kavandatud meetmel võib seega olla positiivne mõju nii ettevõtjatele kui ka maksuhalduritele. Läti käsitab lahendust sobiva meetmena, mis on võrreldav muude kehtinud ja kehtivate eranditega.

4. MÕJU EELARVELE

Erand ei mõju ebasoodsalt käibemaksust tulenevatele ELi omavahenditele.

5. MUU TEAVE

Ettepanek on ajaliselt piiratud ja sisaldab aegumisklauslit, mille tähtpäevaks on 31. detsember 2024.

Juhul kui Läti peab vajalikuks pikendada erimeetme kehtivust pärast 2024. aastat, tuleks komisjonile hiljemalt 31. märtsiks 2024 esitada loa pikendamise taotlus koos protsendimäära läbivaatamise aruandega.

2021/0314 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2015/2429, mille kohaselt lubatakse Lätil kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi[1], eriti selle artikli 395 lõike 1 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Direktiivi 2006/112/EÜ artiklitega 168 ja 168a on ette nähtud, et maksukohustuslasel on õigus arvata maha selliste talle tarnitud kaupade või osutatud teenuste eest tasutav käibemaks, mida kasutatakse tema maksustatavate tehingute tarbeks. Vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 26 lõike 1 punktile a käsitatakse ettevõtte vara kasutamist maksukohustuslase või tema töötajate isiklikuks tarbeks või üldiselt muul kui ettevõtluse eesmärgil tasu eest teenuste osutamisena.

(2) Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2015/2429[2] lubati Lätil kuni 31.detsembrini 2018 piirata 50 % määraga õigust arvata maha käibemaks, mida tasutakse teatavatelt ostetud, liisitud, ühendusesiseselt omandatud või imporditud sõiduautodelt, mille suurim lubatud mass ei ületa 3500 kilogrammi ning milles ei ole lisaks juhi istekohale rohkem kui kaheksa istekohta, samuti kõnealuste sõiduautode hooldus-, remondi- ja kütusekuludelt. Samuti on maksukohustuslased erimeetme kohaselt vabastatud kohustusest käsitada sõiduautode muul kui ettevõtluse eesmärgil kasutamist teenuste osutamisena.

(3) Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2018/1921[3] pikendati rakendusotsuse 2015/2429 kehtivust 31. detsembrini 2021.

(4) Kirjas, mille komisjon registreeris 21. aprillil 2021, taotles Läti luba jätkata sellise meetme kohaldamist, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a, et piirata mahaarvamise õigust selliste

[1] ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

[2] Nõukogu 10. detsembri 2015. aasta rakendusotsus (EL) 2015/2429, mille kohaselt lubatakse Lätil kehtestada erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a (ELT L 334, 22.12.2015, lk 15).

[3] Nõukogu 4. detsembri 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1921, millega muudetakse rakendusotsust 2015/2429, mille kohaselt lubatakse Lätil kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a (ELT L 311, 7.12.2018, lk 36).

sõiduautodega seotud kuludelt, mida ei kasutata üksnes ettevõtluse eesmärgil (edaspidi „taotlus“).

(5) Vastavalt direktiivi 2006/112/EÜ artikli 395 lõike 2 teisele lõigule teavitas komisjon 10. juuni 2021. aasta kirjadega teisi liikmesriike Läti taotlusest. Komisjon teatas 14. juuni 2021. aasta kirjaga Lätile, et tal on taotluse hindamiseks kogu vajalik teave.

(6) Kooskõlas rakendusotsuse (EL) 2015/2429 artikli 6 lõikega 2 esitas Läti käibemaksu mahaarvamiseks kehtestatud protsendimäära läbivaatamise aruande. Tuginedes praegu kättesaadavale teabele, nimelt maksuauditite kogemusele ja sõiduautode isiklikuks tarbeks kasutamist käsitlevatele statistilistele andmetele, väidab Läti, et 50 % piirmäär on endiselt põhjendatud ja asjakohane.

(7) Võttes arvesse erimeetme kohaldamisest tulenevat positiivset mõju maksukohustuslaste ja maksuhaldurite halduskoormusele, tuleks Lätil lubada erimeetme kohaldamist jätkata.

(8) Erimeetme kohaldamise pikendamist tuleks ajaliselt piirata, et oleks võimalik hinnata selle tõhusust ja protsendimäära sobivust.

(9) Juhul kui Läti peab vajalikuks pikendada erimeetme kehtivust pärast 2024. aastat, tuleks tal komisjonile hiljemalt 31. märtsiks 2024 esitada loa pikendamise taotlus koos protsendimäära läbivaatamise aruandega.

(10) Erimeetme kohaldamine ei mõjuta oluliselt lõpptarbimise etapis kogutava maksutulu kogusummat ega mõjuta ebasoodsalt käibemaksust tulenevaid liidu omavahendeid.

(11) Seepärast tuleks rakendusotsust (EL) 2015/2429 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rakendusotsuse (EL) 2015/2429 artikkel 6 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 6*

1. Käesolevat otsust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2016. Otsus kaotab kehtivuse 31. detsembril 2024.

2. Käesolevas otsuses sätestatud loa pikendamise taotlus tuleb esitada komisjonile 31. märtsiks 2024 koos artiklis 1 sätestatud protsendimäära läbivaatamise aruandega.“

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Läti Vabariigile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja